

4. Блінов А. В. Аналіз сучасного стану пасивних операцій банків / А. В. Блінов // Управління розвитком. – 2014. – № 2. – С. 145–147.

5. Лисенок О. В. Удосконалення сутності і процесу управління формуванням депозитних ресурсів банків / О. В. Лисенок // Формування ринкових відносин в Україні. – 2016. – № 2. – С. 42–47.

6. Офіційний сайт Асоціації українських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://aub.com.ua/>

7. Щеніна Т. Г. Методи формування ресурсної бази комерційного банку / Т. Г. Щеніна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 5. – С. 42–45.

*Румик Ігор Іванович,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів та банківського бізнесу;
Університет економіки та права «КРОК»*

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АПК

В Україні, як і в більшості розвинених країн, аграрно-промисловий комплекс є однією з галузей економіки, що потребує особливої державної уваги і підтримки. За умов обмеженості бюджетних ресурсів особливого значення набуває оптимізація фінансової підтримки АПК, підвищення ефективності бюджетних витрат у сільське господарство. Потреба дослідження цього питання зумовлена різними фінансовими можливостями регіонів, природно-кліматичними умовами, соціально-економічним становищем окремих територій, їх демографічною ситуацією. Тому дослідження фінансового забезпечення АПК є актуальним питанням, адже його вирішення дає змогу розробити механізм реалізації стратегії продовольчого забезпечення та визначити пріоритетні напрями фінансування на основі інноваційно-інвестиційного розвитку.

Аналіз наукових праць з фінансової підтримки аграрного сектору дозволяє зробити висновок про те, що це питання знайшло відображення у дослідженнях зарубіжних та вітчизняних учених. Так, українські вчені (Т. Бондарук [1], М. Демяненко [2], К. Павлюк [3] та інші) досліджують специфіку державного фінансування сільськогосподарського виробництва в сучасних умовах, проводять оцінювання фінансової підтримки сільськогосподарського виробництва через спеціальні режими та механізми оподаткування, розглядають цільові програми розвитку АПК, визначають напрями бюджетної підтримки сільськогосподарських підприємств. Однак є потреба в повнішому розкритті ефективності бюджетної підтримки аграрного сектору, відповідності обсягів та структури фінансової підтримки сучасним світовим тенденціям. Адже ні інтенсивні методи ведення організації сільськогосподарського

виробництва, ні існуючий механізм розподілу продовольства у світі, ні альтернативне землеробство не можуть повною мірою забезпечити потреби в продуктах харчування, які зростають в основному через збільшення чисельності населення.

Метою дослідження є визначення та обґрунтування напрямів фінансової підтримки АПК на основі інноваційно-інноваційного розвитку.

Значення сільського господарства для економіки країни є надзвичайно великим. Без суттєвого підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств усіх форм власності на основі інноваційно-інвестиційних засад їх функціонування неможливо перевести АПК на модель сталого розвитку. Фінансова політика має бути підпорядкована здійсненню системних заходів у розвитку окремих ланок аграрної сфери. Діяльність держави має бути спрямована на фінансову підтримку розвитку підприємств АПК та створення взаємовигідних партнерських відносин в умовах багатополярності світу. Кінцевою стратегічною метою має стати забезпечення населення країни та світу безпечною якісною сільськогосподарською продукцією та продовольством. Гарантією цього є стабільність внутрішнього виробництва та наявність необхідних фінансових резервів і запасів.

Політика стабільного фінансування АПК передбачає забезпечення продовольчого ринку потрібними обсягами фінансових ресурсів. Необхідно враховувати обмеженість фінансових ресурсів, раціонально використовувати наявні фінансові і природні ресурси, трудовий потенціал. Це означає, що державі слід створити сприятливі умови для інноваційно-інвестиційного розвитку АПК, забезпечити грошовими коштами програмні заходи, спрямовані на створення умов для оптимального харчування всіх верств суспільства. Для цього необхідні фінансові та продовольчі фонди, спеціальні запаси і резерви.

В найближчі роки Україна цілком може забезпечувати себе продовольством власного виробництва, а також постачати його надлишок на експорт. Проте політичні події, військові дії, недосконалість фінансово-кредитної системи, важко прогнозована інфляція, постійна зміна (зростання) валютного курсу, недоліки у податковій політиці, ціновий диспаритет, «перекручування» відносних цін ставлять під сумнів досягнення цієї стратегічної цілі.

Розвиток інноваційного підприємництва потребує створення якісно організованої та обґрунтованої системи фінансового забезпечення, активізації інвестиційних процесів, детального аналізу можливостей мобілізації капіталу для здійснення інноваційних вкладень тощо.

Незважаючи на деякі успіхи в стабілізації макроекономічних показників, не вдається домогтися відчутних результатів у створенні сприятливих умов для інноваційно-інвестиційної діяльності вітчизняних виробників, що, зокрема, відображається на показниках експорту інноваційної продукції. Інноваційна сфера України і досі не стала по-справжньому привабливою для вітчизняних та іноземних інвесторів. Значною мірою такий результат пов'язаний з обмеженими можливостями держави в спрямуванні фінансових потоків в

інноваційний розвиток економіки і недостатнім державним стимулюванням інноваційної діяльності.

З огляду на те, що базове законодавство, необхідне для формування в Україні розвинутого ринку інноваційної продукції, вже значною мірою створено, його практичне використання стримується слабкою інфраструктурою, нерозвиненістю системи захисту інтелектуальної власності. Законодавство у сфері інвестиційної діяльності залишається на рівні початку 90-х років, коли було прийнято Закон України «Про інвестиційну діяльність», який діє і сьогодні. Давно назріло питання про прийняття нового закону, який би відповідав реаліям сьогодення.

Спроби здійснення галузевих «технологічних стрибків» за умов збереження загальної несприятливості підприємницького та інвестиційного клімату в країні, надмірного фіскального тиску, неефективності інституційної структури економіки обертаються втратами інших секторів економіки. Продукція високотехнологічних галузей не знаходить збуту в інших галузях через великий технологічний відрив і відсутність мотивації до її використання, що суттєво знижує синергетичний ефект інновацій, внаслідок чого ефективність таких «точок зростання» нівелюється в суспільному масштабі.

Для прискорення вирішення цих проблем слід посилювати фінансову підтримку розвитку сільськогосподарських підприємств і фермерських господарств. Держава має сприяти розбудові організаційно-фінансової інфраструктури інноваційної діяльності в АПК шляхом забезпечення злагодженої дії ланцюжка: «наука – технологія – виробництво – ринок». До організаційно-фінансового аспекту також слід віднести «бюджет інноваційного розвитку». Такий бюджет (або ресурс) має надаватися сільськогосподарським підприємствам для проведення інноваційного оновлення виробництва через встановлення нормативів прискореної амортизації, пільгового оподаткування, надання «податкових канікул», інвестиційного кредиту, встановлення спеціального правового режиму пільгового оподаткування інноваційної продукції, виготовленої за інноваційними проектами, які мають державну підтримку та зареєстровані в установленому порядку.

Стимулювання інноваційно-інвестиційної активності сільськогосподарських підприємств слід також здійснювати через створення механізмів інноваційного тиску на суб'єкти господарювання через запровадження санкцій на випуск застарілої продукції та використання неефективних ресурсо- й енергоємних та екологічно небезпечних технологій.

Доцільно визначити території інноваційно-інвестиційного розвитку в межах одного чи декількох сільських об'єднань, основу економічного розвитку яких має складати створення та реалізація конкурентоспроможної наукомісткої продукції, а також надання послуг по її створенню.

Фінансова політика органів влади різних рівнів повинна бути орієнтована на активну взаємодію і співробітництво як між собою, так і з підприємницькими та науковими і бізнес-освітніми секторами економіки сільських територій. Велике значення має цілеспрямована підготовка кадрів

високої кваліфікації для високотехнологічних галузей, а також менеджерів інноваційно-інвестиційної діяльності.

Виходячи з вищевикладеного головними завданнями фінансової підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку АПК України є забезпечення збалансованої взаємодії наукового, техпічного, виробничого та підприємницького потенціалів, розроблення та впровадження механізму активізації інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств, поширення інновацій в усіх сферах АПК, національна стратегія, орієнтована на формування інноваційно-інвестиційної моделі розвитку. Реалізація безпосередніх заходів на національному та регіональному рівнях, здійснюваних за прямого бюджетного фінансування, сприятиме поліпшенню якісних характеристик вітчизняного науково-технологічного потенціалу, інтенсифікації засвоєння наукових знань та нових технологій, всебічному розвитку людського капіталу. Здійснення суб'єктами національної економіки інноваційної діяльності та інвестицій інноваційного спрямування сприятиме розвитку конкурентного середовища в сфері АПК, збільшенню пропозиції інноваційних продуктів, технологій та знань. Створення ринку інноваційної продукції, на якому буде забезпечений належний рівень захисту інтелектуальної власності, широке застосування інформаційно-комунікаційних технологій в усіх галузях АПК і сферах суспільного життя, вдосконалення системи фінансової підтримки інноваційно-інвестиційної діяльності та її регулювання, підвищення інноваційної культури суспільства надасть можливість досягти прискореного розвитку економіки та підвищити конкурентоспроможність продукції та країни на світовому ринку.

Список використаних джерел

1. Бондарук Т. Г. Особливості аграрної політики країн ЄС / Т. Г. Бондарук // Економіка АПК. – 1997. – № 1. – С. 93–95.
2. Дем'яненко М. Я. Національна система державної підтримки аграрного сектору в умовах членства України в СОТ / М. Я. Дем'яненко // Облік і фінанси АПК. – 2008. – № 3. – С. 11–15.
3. Павлюк К. В. Оцінка виконання бюджетних програм: результативні показники / К. В. Павлюк // Фінанси України. – 2005. – № 2. – С. 70–77.